Γράφει ο **Κώστας Παπαδάκης**

Η ταύτιση της χθεσινής δικαστικής απόφασης με την αθώωση των Αστυνομικών κατηγορουμένων αποτελεί λάθος αξιολόγηση, όπως επίσης και η εκτίμηση ότι αυτή εντάσσεται στην διαχρονική ατιμωρησία των αστυνομικών, μέρος της οποίας υπήρξε και αυτή. Αναμφισβήτητα, η υπόθεση Ζακ Κωστόπουλου έχει αναδείξει από την πρώτη ημέρα μια νομική και μια κοινωνική πλευρά, που η μία επηρεάζει και διαμορφώνει την άλλη, αλλά που παρά την αυτονομία τους πρέπει κανείς να τις αξιολογεί μέσα στην αλληλοπλοκή τους. Η κοινωνική διάσταση που ανέδειξε ήταν η άμεση δημιουργία ενός κινήματος εναντίωσης στον κοινωνικό κανιβαλισμό, την ανοχή και την σύμπραξη της Αστυνομίας σε αυτόν, τη ρατσιστική κρατική και παρακρατική βία. Και το κίνημα αυτό διογκώθηκε σε όλη την Ελλάδα, ξεπέρασε τα όριά της και νομιμοποίησε διευρυμένα στην κοινωνική και την πολιτική ζωή ένα νέο υποκείμενο, τους ΛΟΑΤΚΙ, που κατόρθωσαν να εμπεδώσουν και να αποπεριθωριοποιήσουν την παρουσία τους, να διεκδικήσουν τα δικαιώματα και την ισοτιμία τους και να καταγγείλουν τον ρατσισμό απέναντι στην διαφορετικότητα τους, αυτόν που όπλισε και το χέρι των δολοφόνων του Ζακ.

Καρπός αυτού του πολύχρωμου, παρατεταμένου και πολύμορφου κινήματος που συχνά κατέβηκε στους δρόμους, διεκδίκησε την περηφάνεια του, κατήγγειλε τις γυναικοκτονίες και τα ρατσιστικά εγκλήματα και ενώθηκε με το αντιφασιστικό κίνημα, ήταν και η δικαστική εξέλιξη της υπόθεσης, που υπό άλλες συνθήκες θα είχε καταλήξει στο αρχείο και δεν θα είχε απασχολήσει τον τύπο περισσότερο από ένα μονόστηλο. Όπως δυστυχώς για παράδειγμα οι περισσότεροι θάνατοι και πνιγμοί προσφύγων στον Έβρο και στα νησιά, οι βασανισμοί τους και οι επαναπροωθήσεις.

Αλλά το κίνημα δεν επέτρεψε να μείνει η υπόθεση Ζακ στην αδιαφάνεια, καθώς επέβαλε τη δημοσιότητα από την αρχή μέχρι το τέλος. Η κοινωνία ευαισθητοποιήθηκε και αποδοκίμασε τη δολοφονία, στάθηκε στο πλευρό του κινήματος και εμπόδισε να ορθωθεί πέπλο συγκάλυψης. Καθοριστική για την εξέλιξη της υπόθεσης υπήρξε και η παρέμβαση των συνηγόρων πολιτικής αγωγής της οικογένειας Ζακ, που με μια διαρκή, επίμονη,

παρατεταμένη και ανυποχώρητη ως προς τον προσανατολισμό και την στόχευσή της προσπάθεια, επεδίωξε με αξιώσεις να θέσει όλους όσους εμπλέκονταν στην δολοφονία προ των ποινικών τους ευθυνών, ανεξάρτητα από την θεσμική τους ιδιότητα, να συγκεντρώσει σοβαρό αποδεικτικό υλικό και να εισφέρει στην δίκη πορίσματα προσώπων με ειδικές γνώσεις τα οποία βοήθησαν καθοριστικά. Μπορεί να μην κατόρθωσε τυπικά να μετατρέψει την κατηγορία σε ανθρωποκτονία από πρόθεση, πέτυχε όμως ένα αποτέλεσμα που σχεδόν άγγιξε εκείνο που θα είχε πετύχει στην περίπτωση που το αίτημά της ευδοκιμούσε. Η ποινή των 10 ετών χωρίς αναστέλλουσα δύναμη της έφεσης που επιβλήθηκε στους δύο κατηγορούμενους που κρίθηκαν ένοχοι θα μπορούσε να έχει επιβληθεί ακόμα και στην περίπτωση που καταδικάζονταν για ανθρωποκτονία από πρόθεση, αφού το ελάχιστο όριο της ποινής αυτής με το νέο Ποινικό Κώδικα, πριν τροποποιηθεί από τη Νέα Δημοκρατία, ήταν – ακόμα και χωρίς ελαφρυντικό – πρόσκαιρη κάθειρξη τουλάχιστον 10 ετών. Δεν είναι ανάξιο επισήμανσης άλλωστε ότι δύο από τα μέλη του δικαστηρίου μειοψήφησαν θεωρώντας ότι έπρεπε να εφαρμοστεί η διάταξη του ΠΚ 311 παρ. 2, που προβλέπει πλαίσιο ποινής κάθειρξης 10 έως 15 χρόνια, αντί της εφαρμοσθείσας ΠΚ 311 παρ.1, που προβλέπει πλαίσιο ποινής 5 έως 10 χρόνια. Το γεγονός ότι δεν δόθηκε αναστέλλουσα δύναμη στην έφεση ήρθε να διαψεύσει τις Κασσάνδρες, που επειδή οι δράστες μέχρι τώρα δεν προφυλακίστηκαν, θεώρησαν δεδομένο ότι θα παραταθεί το καθεστώς αναστολής τους.

Όσο για τους αστυνομικούς, και αυτών η αθώωση δεν υπήρξε ομόφωνη. Το δικαστήριο διχάστηκε και με οριακή πλειοψηφία 4-3 αποφάσισε την αθώωση τους, ενώ τρία μέλη του, μεταξύ των οποίων και η Πρόεδρός του, τους έκρινε καταδικαστέους για το αδίκημα της επικίνδυνης σωματικής βλάβης (πλημμέλημα). Και ναι μεν αφού η μειοψηφία δεν πρότεινε καταδίκη τους για κακούργημα, η απόφαση είναι ανέκκλητη (δεν επιδέχεται δηλαδή έφεση από τον Εισαγγελέα), πλην όμως επιδέχεται αναίρεση από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου όταν καθαρογραφεί το σκεπτικό της και συνταχθεί.

Και εδώ οφείλουμε να θυμίσουμε ότι είναι ο Άρειος Πάγος εκείνο το δικαστήριο που σε δύο περιπτώσεις που σημάδεψαν την ελληνική πραγματικότητα, με πολύ πρόσφατες αποφάσεις του είπε όχι στην ατιμωρησία είτε της αστυνομικής, είτε της φασιστικής εγκληματικής βίας.

Γιατί η φωνή της κοινωνίας κατάφερε να εκπορθήσει τις μέχρι χθες στεγανές του πόρτες. Έστειλε τον δολοφόνο του Γρηγορόπουλου Κορκονέα πίσω στις φυλακές, αναιρώντας την απόφαση του ΜΟΔ Λαμίας, που του χορήγησε το ελαφρυντικό του πρότερου σύννομου βίου, αλλά και τον Πατέλη της Χρυσής Αυγής, που είχε αποφυλακιστεί πρόσφατα με απόφαση του Πενταμελούς Εφετείου Αναστολών.

Οποιαδήποτε εκτίμηση λοιπόν ότι η αθώωση των αστυνομικών αποτελεί ένα κρίκο στην αδιάκοπη αλυσίδα της ατιμωρησίας της αστυνομικής βίας χαρίζει στους εγκληματίες αστυνομικούς συλλήβδην τον μηχανισμό της δικαστικής εξουσίας, παραβλέπει την ανατροπή των συσχετισμών στους κόλπους της και στην ουσία υποβαθμίζει τις κατακτήσεις του κινήματος που έχουν επιβάλει τα τελευταία χρόνια στα δικαστήρια να σέβονται την ανθρώπινη ζωή και την σωματική ακεραιότητα και να τιμωρούν τους αστυνομικούς στις ελάχιστες περιπτώσεις που όχι εξαιτίας των δικαστών, αλλά εξαιτίας του ότι την βασική αρμοδιότητα και εξουσία για τον σχηματισμό δικογραφιών και την παραπομπή των υποθέσεων στα δικαστήρια την έχουν οι ίδιοι οι αστυνομικοί, μέσα από τον θεσμό της αστυνομικής προανάκρισης, παραπέμπονται.

Η εποχή του Μελίστα και των ομοίων του έχει περάσει. Κι αν αυτό δεν το συνειδητοποιεί το κίνημα, φαίνεται να το συνειδητοποιούν ιδιαίτερα οι δράστες αστυνομικοί, αλλά και οι συνδικαλιστές τους, των οποίων κύριο μέλημα δεν φαίνεται είναι τόσο η αύξηση του «3 και 60», αλλά η νομιμοποίηση του θεσμικού τους ρόλου, δηλαδή να δέρνουν τον κόσμο.

Αποτελεί πλέον κανόνα τα τελευταία χρόνια η παρουσία συνδικαλιστών αστυνομικών σε όλες τις ανακρίσεις, παραπομπές, δίκες αστυνομικών που κατηγορούνται για βία εναντίον πολιτών.

Συχνές και οι μηνύσεις εκ μέρους «συνδικαλιστικών» σωματείων αστυνομικών, ενώ η καθημερινή ηρωοποίηση των αστυνομικών από τα ΜΜΕ, η ανάδειξη του κινδύνου από την επιτέλεση της υπηρεσίας τους και οι υπερβολές όσον αφορά τους σχετικούς κινδύνους είναι εμφανείς. Στην περίπτωση του Ζακ, είναι αλησμόνητη άλλωστε η δήλωση κορυφαίου συνδικαλιστικού εκπροσώπου των αστυνομικών την ίδια ημέρα της δολοφονίας ότι «Αυτή είναι η αστυνομία, και αν σας αρέσει».

Και όμως «αυτή η αστυνομία» κάθισε στο σκαμνί και ακόμα δεν έχει καλά καλά σηκωθεί. Και παρά την πλύση εγκεφάλου των κυρίαρχων Μ.Μ.Ε. στις «ενημερωτικές» εκπομπές των οποίων συμμετέχουν πρόθυμα καθημερινά εκπρόσωποι των αστυνομικών συνδικαλιστών, άλλοτε για να δυσφημούν διαδηλωτές και αγωνιστές, άλλοτε για να διαχέουν την κυβερνητική προπαγάνδα για τις διάφορες δραστηριότητες της αστυνομίας, και άλλοτε για να λένε τη γνώμη τους σχετικά με τρέχουσες δικογραφίες τις οποίες υποτίθεται, λόγω μυστικότητας, δεν γνωρίζουν, σε κάθε όμως περίπτωση για να προπαγανδίζουν και να ενισχύουν τα κατασταλτικά χαρακτηριστικά του θεσμικού ρόλου των συναδέλφων τους φαίνεται να μη νιώθουν και τόσο βέβαιοι για τα αποτελέσματα των δικαστηρίων.

Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια η αστυνομοκρατία είναι απροκάλυπτη, και ενισχύεται όχι μόνο με την ανοχή και νομιμοποίηση σωρείας αυθαίρετων ενεργειών (εισβολές σε σπίτια, κινηματογράφους, ταράτσες, μπαρ, πανεπιστημιακές σχολές, ξεγυμνώματα «υπόπτων» στο δρόμο), αλλά και με θεσμικά μέτρα όπως η κατάργηση του Πανεπιστημιακού ασύλου, η θέσπιση Πανεπιστημιακής Αστυνομίας, ο νόμος για τον περιορισμό των συναθροίσεων κλπ, ακόμα και με την απροκάλυπτη παρέμβαση του αρμοδίου Υπουργού (ναι, αυτού του «ευαίσθητου») που δημοσιολόγησε προχθές για να καταδικάσει τη βιαιοπραγία στο γατάκι) υπέρ αστυνομικών ποινικά ελεγχόμενων για ανθρωποκτονία με πυροβολισμούς νεαρού Ρομά, φαίνεται να μην αισθάνονται καθόλου σίγουροι για την τύχη που επιφυλάσσει η δικαστική εξουσία στα παρανομούντα μέλη τους. Και αυτό γιατί γνωρίζουν πολύ καλά ότι η εποχή που η Αστυνομία είχε την ανοχή της κοινωνίας να λειτουργεί ως ένστολη Χρυσή Αυγή, απελευθερωμένη από κανονισμούς και όρια, έχει παρέλθει ανεπιστρεπτί, μαζί και με την ίδια την Χρυσή Αυγή.

Τρέμουν λοιπόν στην ιδέα ότι κάποιοι συνάδελφοί τους μπορεί να καταδικαστούν, ανατρέποντας το αφήγημα που οικοδομούν καθημερινά στα Μέσα Ενημέρωσης. Και όχι μόνο για αυτό:

Για την δίκη των Σεπολίων που σε λίγες μέρες εκδίδεται απόφαση, με πιθανότερο αποτέλεσμα την πανηγυρική αθώωση όλων των εμπλεκομένων από μια αστυνομική σκευωρία που αντέστρεψε τους ρόλου και θύτη και έφερε κατηγορούμενους εκείνους που έπρεπε να είναι κατήγοροι.

Για την αποκάλυψη της σκευωρίας σχετικά με την ενοχή του «Ινδιάνου» στα περιστατικά της Νέας Σμύρνης και την αποφυλάκιση του.

Για την εξέλιξη της υπόθεσης μήνυσης για αστυνομικά βασανιστήρια από κατηγορούμενους της ίδιας υπόθεσης,

Για την επικείμενη έναρξη της δίκης της Χρυσής Αυγής σε δεύτερο βαθμό, που έχει όλες τις προϋποθέσεις να καταλήξει όπως και η πρωτόδικη και αναδεικνύει τις ευθύνες αστυνομίας και αστυνομικών για τα εγκλήματά της και της συγκάλυψή τους.

Για την υπόθεση της δολοφονίας του Νίκου Σαμπάνη από τους αστυνομικούς – δράστες, που μέρα με την μέρα αποκαλύπτονται τα υπερασπιστικά τους ψέματα.

Και γνωρίζουν ότι όσο και αν η πλήρης κατάργηση της αστυνομικής προανάκρισης και

αφαίρεση των σχετικών αρμοδιοτήτων από την αστυνομία είναι ακόμα μακρυνή προοπτική, το νομοσχέδιο για τη δικαστική αστυνομία που επίκειται, όλο και κάποιες εξουσίες θα τους περικόψει.

Και είναι μεγάλο λάθος να παραβλέπουμε ότι ο τρόμος έχει αλλάξει στρατόπεδο, να αντιστρέφουμε την πραγματικότητα και να ερμηνεύουμε μια οριακή δικαστική απόφαση, σε μια υπόθεση που επιτυχία υπήρξε ακόμα και η παραπομπή των αστυνομικών, σε αποδοχή και ακλόνητη συνέχεια της διαχρονικής αστυνομικής ατιμωρησίας.

Το κίνημα κάθισε τους υπεύθυνους στο εδώλιο, έφερε την κοινωνία δίπλα του, αξίωσε και πέτυχε μια δημόσια δίκη και μια σημαντική νίκη. Και αυτό δεν επιτρέπει ούτε απαισιοδοξία, ούτε ηττοπάθεια.

Αθήνα, 4/5/2022
Κώστας Παπαδάκης